

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrijai
pasts@varam.gov.lv

Zināšanai:
Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

***Par Ministru prezidentes 2016.gada 20.janvāra rezolūciju
Nr.20/Z-1665-jur/442 (2013)
[Nr.05/Z-1665-jur/12150 (2013)]***

- 1 Saskaņā ar Ministru prezidenta 2013.gada 2.septembra rezolūciju Nr.05/Z-1665-jur/12150 Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM) dots uzdevums izvērtēt Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumu Nr.1293 “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem” ietekmi uz konkurenci un, saskaņojot ar Konkurences padomi, iesniegt Ministru kabinetā izskatīšanai attiecīgus grozījumus minētajos noteikumos.
- 2 VARAM sniedzis norādi (15.01.2016. vēstule Nr.2.18.-1e/291 “Par rezolūcijā Nr.05/Z-1665-jur/13802(2013) dotā uzdevuma izpildes gaitu un rezolūciju Nr.05/Z-1665-jur/1893(termina pagarināšana”), ka minēto grozījumu izstrāde ir saistīta ar Konkurences padomes (turpmāk – KP) īstenoto izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas tirgus uzraudzību. Informējam, ka KP veic pētījumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kura mērķis ir veikt izpēti par konkurences apstākļiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tirgū un sniegt priekšlikumus to uzlabošanā. Viena no pētījuma sadaļām saistīta ar šķiroto atkritumu, tai skaitā izlietotā iepakojuma, apsaimniekošanu.
- 3 Pētījuma ietvaros KP vērtēja normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanā, tostarp attiecībā uz izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu un kārtību, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa (turpmāk - DRN) samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem.
- 4 Pētījums vēl turpinās un galvenokārt tā ietvaros pievēršam uzmanību problēmām un riskiem, kas negatīvi ietekmē konkurenci, bet vienlaikus identificējam arī citus jautājumus, kuros varētu būt nepieciešami uzlabojumi. Turpmāk šajā vēstulē norādām būtiskākās pētījuma ietvaros līdz šim konstatētās problēmas izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku un piederumu apsaimniekošanā.

Laukumu kapacitāte un sadarbības līgumu slēgšana ar iepakojuma apsaimniekotājiem.

- 5 Ministru kabineta 03.11.2009. noteikumu Nr.1293 „Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.1293) 2.2.punkts nosaka, ka apsaimniekošanas sistēmas ietvaros gan apsaimniekotājiem, gan nodokļa maksātājiem, kas paši izveidojuši atkritumu apsaimniekošanas sistēmu (turpmāk – IA), tās ietvaros ir jānodrošina „mājsaimniecībās radītā izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku savākšana

50 šķiroto atkritumu savākšanas laukumos Latvijas pilsētās vai ciemos – ar nosacījumu, ka katrā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionā atrodas ne mazāk kā trīs šķiroto atkritumu savākšanas laukumi un katrs no šiem šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem atrodas savā attiecīgā reģiona pilsētā vai ciemā. Dalīto izlietotā iepakojuma savākšanu papildus var veikt, organizējot izlietotā iepakojuma pieņemšanu īpaši tam izveidotos izlietotā iepakojuma pieņemšanas punktus”.

- 6 Secināms, ka, lai nodrošinātu minētās prasības izpildi, IA (t.sk. nodokļa maksātājam, kas pats izveidojis un piemēro atkritumu apsaimniekošanas sistēmu) ir jānoslēdz līgums ar personu, kas nodrošina laukuma apsaimniekošanu (turpmāk – laukuma operators), vienojoties par līguma nosacījumiem. Pētījuma ietvaros un arī no atsevišķu tirgus dalībnieku iesniegumiem iegūtās informācijas secināms, ka laukumu operatori ne visos gadījumos piekrīt slēgt līgumus ar IA. No sarunām ar IA un laukumu operatoriem izriet, ka viens no laukumu operatoru norādītajiem iemesliem sadarbības atteikšanai ir laukumu kapacitātes nepietiekamība. (Jānorāda, ka šis iemesls tiek minēts tikai mutiski un nav rakstveida pierādījumu par šādu atteikuma iemeslu). KP skatījumā kapacitātes nepietiekamības iemesls nav pamatots, jo nevienā no situācijām laukumu operatori nav snieguši konkrētus aprēķinus un faktus, kas pierādītu, ka patiešām esošā infrastruktūra ir pilnībā noslogota un nepastāv iespēja konkrētajā laukumā savākt un nodot pārstrādei lielāku izlietotā iepakojuma apjomu. Jāņem vērā, ka kapacitāti nosaka ne tikai tādi rādītāji kā laukuma platība, konteineru izmērs u.tml., bet arī atkritumu aprites biežums. Turklāt, ja kādā reģionā patiešām visi atkritumu apsaimniekošanas laukumi ir pilnībā noslogoti, tad būtu jāpieņem, ka šajā reģionā ir sasniegts maksimālais iespējamais dalīti vākto atkritumu līmenis. Ja tomēr, vēl pastāv iespēja paaugstināt iedzīvotāju un citu atkritumu radītāju aktivitāti atkritumu dalītā vākšanā, tad atbilstošajos reģionos būtu jāplāno jaunu atkritumu savākšanas laukumu atvēršana, vai arī esošo laukumu kapacitātes paaugstināšana.
- 7 Ņemot vērā, ka ir gadījumi, kad laukumu operatori atsaka līgumu slēgšanu, IA ir pietiekami apgrūtināti nodrošināt prasību par *izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku savākšanu* 3 atkritumu savākšanas laukumos katrā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, turklāt ar nosacījumu, ka *katrs no šiem šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem atrodas savā attiecīgā reģiona pilsētā vai ciemā*. Līdz ar to, parādās tendence, ka IA sāk paši veidot jaunus atkritumu savākšanas laukumus ar mērķi nodrošināt Noteikumu Nr.1293 prasības, lai varētu darboties kā IA, bet nav pierādījumu, ka šajos laukumos notiek izlietotā iepakojuma apsaimniekošana. Šādā situācijā netiek sasniegts normas mērķis – nodrošināt izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku *savākšanu* noteiktā skaitā laukumu. Turklāt nav arī izprotams, pēc kādiem kritērijiem noteikts kopējais laukumu skaits – 50, kurā jāsavāc izlietotais iepakojums, un kādēļ katrā reģionā ir nepieciešami tieši 3 laukumi. Jo, piemēram, iedzīvotāju blīvums un, līdz ar to arī radīto atkritumu apjoms, ir atšķirīgs.
- 8 KP skatījumā, laukumu operatori nepamatoti atsaka līguma slēgšanu IA un atsevišķos atkritumu apsaimniekošanas reģionos tas iespējams varētu tikt vērtēts kā *Konkurences likuma pārkāpums*. Minētais viedoklis pamatojams ar šādiem faktoriem:
  - 1) ir atsevišķi reģioni, kuros viens operators apsaimnieko visus vai lielāko daļu šķiroto atkritumu savākšanas laukumu. Šādā situācijā no konkurences

tiesību skatījuma laukumu operatori konkrētajos reģionos var atrasties dominējošā stāvoklī. Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktu dominējošā stāvoklī esošam tirgus dalībniekam ir aizliegts atteikt (par atteikumu uzskatāma arī sadarbības līguma ignorēšana) slēgt darījumu bez objektīvi attaisnojoša iemesla. Tādējādi atteikumam jābūt pamatotam ar objektīviem datiem un apstākļiem;

2) nav saskatāms ekonomiskais pamatojums, atteikt līgumu slēgšanu, jo laukumu operatori IA piemēro laukumu infrastruktūras uzturēšanas maksu. Šis faktors gan ir vērtējams kopsakarā ar Noteikumu Nr.1293 2.2.punkta normas mērķi. Ja prasība par IA sadarbību ar operatoriem 50 šķiroto atkritumu laukumos jāizpilda tikai kā piekļuves tirgum kritērijs, tad nav vispār nekāda pamatojuma un iemesla laukumu operatoriem atteikt slēgt līgumu ar IA. Tomēr spēkā esošais normas formulējums pietiekami skaidri norāda, ka mērķis ir “savākt” izlietoto iepakojumu un vienreiz lietojamus traukus, tādējādi nodrošināt no DRN nomaksas atbrīvoto uzņēmumu apgrozībā laistā iepakojuma atkritumu apsaimniekošanas pārklājumu visā valsts teritorijā. Secināms, ka mērķis ir nodrošināt, lai IA uzņemto saistību izpildē par izlietotā iepakojuma reģenerāciju¹, tiktu iesaistīts ikviens šķiroto atkritumu savākšanas laukums, ar kura operatoru IA noslēdzis līgumu. Ņemot vērā, ka prasība IA par nepieciešamo laukumu skaitu, kuros jāvāc izlietotais iepakojums, un to pārklājumu valsts teritorijā ir normatīvajos aktos noteikta, turklāt šķiroto atkritumu savākšanas laukumu izveidē nereti ir piesaistīts valsts vai pašvaldību finansējums, laukumu operatoriem būtu izvirzāma prasība sadarbības atteikumus IA vienmēr izteikt rakstiskā formā, obligāti norādot un pamatojot atteikuma iemeslu;

3) IA savstarpēji konkurē par izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu uzņēmumiem, kas vēlas saņemt atbrīvojumu no DRN nomaksas. Tādējādi, jauna sadarbības partnera/tirgus dalībnieka – IA – parādīšanās tirgū vēl nenozīmē, ka pieaug arī dalīti savākto atkritumu apjoms. Iespējams ir tikai veikta sadarbības partneru maiņa un, piemēram, uzņēmums, kas atbrīvots no DRN nomaksas, ir pārtraucis līgumattiecības ar vienu IA un uzsācis ar citu. Tātad nav mainījies no DRN nomaksas atbrīvotā uzņēmuma apgrozībā esošais iepakojuma apjoms, bet tikai izlietotā iepakojuma apsaimniekotājs. Savukārt laukuma operators, atsakot slēgt līgumu ar IA, par šo sadarbības partneru maiņu nav informēts. Tādējādi, pat pieņemot, ka kādā atkritumu apsaimniekošanas reģionā ir augsts iedzīvotāju un citu atkritumu radītāju blīvums, tiek aktīvi veikta atkritumu šķirošana, kā rezultātā šķiroto atkritumu laukums ir pilnībā noslogots un nav kapacitāte palielināt laukumā savākto atkritumu apjomu, tomēr atteikums slēgt līgumu ar

---

¹ 19.10.2010. MK noteikumu Nr. 983 “*Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem*” 7.punkts: “ Iepakojuma apsaimniekotājs nodrošina savu līgumpartneru radītā izlietotā iepakojuma reģenerāciju, tai skaitā pārstrādi, ne mazākos apjomos, kā norādīts šo noteikumu 1.pielikumā gan konkrētiem materiālu veidiem, gan izlietotajam iepakojumam kopumā.

IA var nebūt pamatots, jo, pārējiem apstākļiem nemainoties, uzņēmums (atbrīvots no DRN) ir mainījis IA.

Laukumos savāktā izlietotā iepakojuma apjoma sadale starp IA.

- 9 Sadzīves atkritumu apsaimniekotāju, kas vienlaikus ir arī šķiroto atkritumu laukumu (punktu) operatori, atbildes uz jautājumu – *Ja Jums ir līgumi ar vairāk nekā vienu IA, paskaidrojiet, pēc kādiem kritērijiem Jūs attiecināt savākto izlietoto iepakojumu uz katru IA, ar kuru esat noslēdzis līgumu* – bija pārāk vispārīgas un neskaidras. Tas tikai vēl vairāk norāda uz pastāvošajām aizdomām, ka reāla sadarbība laukuma operatoram notiek tikai ar vienu IA, bet ar citiem noslēgts līgums tikai tādēļ, lai IA formāli varētu izpildīt noteikto prasību par līgumu skaitu katrā atkritumu apsaimniekošanas reģionā.
- 10 Izvērtējot KP rīcībā esošos laukumu operatoru un IA līgumus, tiek konstatēts, ka situācijā, kad laukuma operators noslēdzis līgumu ar vairākiem IA, tad lielākajā daļā gadījumu līgumā tiek noteikta tikai maksa par infrastruktūras izmantošanu, bet tikai vienā līgumā (vai atsevišķos gadījumos divos līgumos) ir iekļauti nosacījumi par laukumā savācamajiem atkritumu veidiem un apjomu, par cenu, kuru IA maksās laukuma operatoram par pārstrādei nodoto atkritumu apjomu, par savāktā iepakojuma apjoma uzskaiti u.c. nosacījumi, kas norāda, ka šis IA uzņemto saistību pret DRN maksātājiem izpildē ir paredzējis ietvert šajā laukumā apsaimniekoto atkritumu apjomu.
- 11 Atsevišķi (divi) laukumu operatori norādījuši, ka izvēles kritēriji izlietotā iepakojuma attiecināšanai uz IA ir līgumā atrunātā cena un izlietotā iepakojuma veidi. Tomēr arī šāds skaidrojums neļauj pārliecināties, vai un kādā veidā tiek noteikts laukumā apsaimniekoto atkritumu apjoms, kas tiek attiecināts uz katru IA.
- 12 Vēl viens no līgumu veidiem paredz, ka konkrēts savācamo un pārstrādei nododamo atkritumu apjoms tiek noteikts katrā atsevišķā pasūtījumā. Tātad starp IA un laukuma operatoru pastāv līgums, uz kura pamata IA veic individuālus pasūtījumus, ikreiz nosakot nepieciešamā iepakojuma veidu un apjomu. KP vērtējumā šādu līgumu gadījumā ir vieglāk identificēt konkrētam IA sniegto pakalpojumu, bet vienlaikus ir mazāk prognozējami pārstrādei savācamo un nododamo atkritumu veidi un apjoms, kas var apgrūtināt ilgtermiņa plānošanu un radīt lielākus finansiālos riskus laukumu operatoriem.
- 13 Atbilstoši Noteikumiem Nr.1293 sagatavojamā “Pārskatā par izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanu un aprēķināto dabas resursu nodokli” jāsniedz informācija par laukumu adresēm un komersantiem – laukumu operatoriem, bet nav jāsniedz dati par katrā laukumā un katra operatora savākto un reģenerācijai nodoto izlietotā iepakojuma apjomu. Neviens no IA nav varējis pēc KP pieprasījuma sniegt datus par savākto izlietotā iepakojuma apjomu katrā šķiroto atkritumu laukumā, ar kura operatoru tam noslēgts līgums. Tikai viens IA varēja šos datus iesniegt sadalījumā pa sadarbības partneriem – laukumu operatoriem.
- 14 Ir apgrūtināši konstatēt, vai laukumu operatori veic reālu sadarbību ar vienu vai vairākiem IA. Kaut arī līgumos starp IA un laukumu operatoriem nav ietverti nosacījumi, kas norādītu uz ekskluzīvu pakalpojumu sniegšanu kādam konkrētam IA, praksē varētu būt izveidojusies situācija, ka laukumi sadarbojas tikai ar vienu vai diviem IA, ierobežojot konkurenci un liedzot jauniem tirgus dalībniekiem iespēju darboties IA

tirgū. Tā, piemēram, viens no IA ir norādījis, ka ir gadījumi, kad laukuma operators atsaka sadarbību pamatojoties uz to, ka jau veiksmīgi sadarbojas ar kādu IA.

- 15 Izvērtējot konstatētās problēmas secināms, ka ar pastāvošo sistēmu IA un laukumu operatoru sadarbībā ir vājināta IA savstarpējā konkurence par piekļuvi šķirotu atkritumu savākšanas laukumiem, ierobežota jaunu IA ienākšana tirgū un netiek īstenots Noteikumu Nr.1293 mērķis - *katram IA savākt māsaimniecībās radīto izlietoto iepakojumu un vienreiz lietojamus traukus 50 šķirotu atkritumu savākšanas laukumos Latvijas pilsētās vai ciemos, ar nosacījumu, ka katrā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionā atrodas ne mazāk kā trīs šķirotu atkritumu savākšanas laukumi un katrs no šiem šķirotu atkritumu savākšanas laukumiem atrodas savā attiecīgā reģiona pilsētā vai ciemā.* Jāvērtē nepieciešamību normatīvajos aktos noteikt principus laukumā savāktā izlietotā iepakojuma apjoma sadalei starp IA, kā arī nodrošināt pilnīgu izsekojamību šo atkritumu plūsmai no atkritumu radītāja līdz reģenerācijai.

Laukuma apsaimniekošanas maksa un citi maksājumi

- 16 22.11.2011. MK noteikumu Nr.898 “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām”(turpmāk - Noteikumu Nr.898) 3.punkts nosaka šādus atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidus:

“3.1. sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts;

3.2. šķirotu atkritumu savākšanas laukums;

3.3. atkritumu šķirošanas un pārkraušanas centrs vai stacija (turpmāk – šķirošanas centrs);

3.4. izlietotā iepakojuma pieņemšanas punkts;

3.5. atsevišķu veidu bīstamo atkritumu savākšanas punkts ārstniecības iestādēs;

3.6. atsevišķu veidu bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu savākšanas punkts;

3.7. videi kaitīgu preču atkritumu savākšanas punkts”.

- 17 Noteikumos Nr.898 ir definētas būtiskākās prasības katra veida atkritumu savākšanas un šķirošanas vietas izveidei, identificētas veicamās darbības dažos no norādītajiem atkritumu šķirošanas vietu veidiem (šķirotu atkritumu savākšanas laukumos veicamās darbības nav noteiktas). Apmeklējot dažus izveidotos atkritumu savākšanas laukumus un šķirošanas centru, konstatēts, ka atšķirības starp dažādiem vietu veidiem ne vienmēr ir viegli identificējamas. Piemēram, saskaņā ar Noteikumiem Nr.898 atkritumu šķirošana pirms pārstrādes un transportēšanas paredzēta tikai šķirošanas centros, tomēr arī laukumos bieži tiek veikta dalīti savākto atkritumu “pāršķirošana” – attīrīšana no dažādiem materiāliem, kas neatbilst konkrētajam atkritumu veidam. Savukārt, ir laukumi, kas vairāk pielīdzināmi atkritumu dalītās savākšanas punktam - kur tiek tikai nodrošināta iespēja nogādāt un ievietot dalīti savāktos atkritumus tiem paredzētajos konteineros. Līgumos starp IA un laukumu operatoriem nav skaidri un viennozīmīgi izprotami piemērotie termini – apstrāde, pirmapstrāde u.c. Līgumos tiek noteikti dažādi pakalpojumi, kurus sniedz laukuma operators, tai skaitā informācijas apkopošana par savākto un reģenerēto izlietotā iepakojuma apjomu. Līdz ar to, laukumos veiktās

- darbības un laukumu operatora iesaistes apjoms atkritumu apsaimniekošanā un ar to saistītajās darbībās ir atšķirīgs.
- 18 Kā norādīts iepriekš, samaksas nosacījumi ir dažādi, atšķiras gan norādītie pakalpojumi, par kuriem tiek piemērota maksa, gan samaksas apmērs.
  - 19 Attiecībā uz maksu par laukuma operatora pakalpojumiem secināms, ka, piemēram, laukuma infrastruktūras maksa netiek noteikta pamatojoties uz laukuma uzturēšanas izmaksām un vairākos KP izskatītajos līgumos laukumu infrastruktūras maksa par vienu un to pašu laukumu dažādiem IA bez skaidriem un pamatoti kritērijiem noteikta atšķirīga. Šajos līgumos pakalpojums tiek definēts ļoti vispārīgi – nav noteikti ne savācamie un pārstrādei nododamie iepakojuma (materiālu) veidi, ne samaksa par tiem, nedz arī atrunāta atskaišu sniegšanas kārtība.
  - 20 Noteikumos Nr.1293 IA izvirzīta prasība nodrošināt izlietotā iepakojuma savākšanu noteiktā skaitā atkritumu savākšanas laukumu (papildus tam, paredzēta iespēja arī izmantot izlietotā iepakojuma pieņemšanas punktus). Laukumu un punktu operatori šo prasību dažādi interpretē, slēdzot līgumus ar IA un pieprasot laukuma infrastruktūras uzturēšanas maksu – daži no operatoriem, uzskaitot laukumu adreses, par kuru izmantošanu tiek slēgts līgums ar IA, iekļāvuši arī atkritumu dalītās savākšanas punktus un noteikuši infrastruktūras apsaimniekošanas maksu par tiem.
  - 21 Brīvas konkurences apstākļos ikviens tirgus dalībnieks ir tiesīgs izvēlēties sadarbības partneri un savstarpēji vienoties par sniedzamajiem pakalpojumiem un pakalpojuma cenu. Tomēr, ņemot vērā, ka virkne šķiroto atkritumu savākšanas laukumu veidota ar valsts/pašvaldību finansējuma līdzdalību, ka atkritumu apsaimniekošanu kopumā un tai skaitā izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu regulē virkne normatīvo aktu, kas ietver dažāda veida administratīvās barjeras un citus darbības ierobežojumus (licencēšana, prasības pakalpojumu sniegšanas vietu izveidei un infrastruktūrai, pakalpojumu sniegšanas vietu skaits un administratīvais izvietojums u.tml), tad no vienotas sistēmas pieejas viedokļa, būtu vēlams precizēt, kādus pakalpojumus laukumi nodrošina (iespējams, minimālo pakalpojumu klāstu), definēt vienotu terminoloģiju.

Ierobežojumi laukumu operatoriem izvēlēties izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku pārstrādātāju.

- 22 IA līgumos ar šķiroto atkritumu laukumu operatoriem ir sastopams nosacījums, ka samaksu par reģenerētajiem atkritumiem IA veiks tikai tad, ja laukuma operators tos būs nodevis reģenerācijai uzņēmumiem, kurus IA norādījis līgumā. Iespējams, ka no vides aizsardzības prasību, kā arī IA un no DRN atbrīvotā uzņēmuma sadarbības viedokļa tas tiek uzskatīts par nepieciešamu, lai IA var apliecināt, ka pārstrāde veikta atbilstoši visām normatīvo aktu, valsts plāna un savstarpējos līgumos noteiktajām kvalitātes prasībām. Tomēr, ja nosacījumu sadarboties ar konkrētiem uzņēmumiem izvirza IA, kam ir vara atkritumu apsaimniekošanas tirgū, turklāt līgumi ir noslēgti uz ilgu periodu un daudzos gadījumos arī beztermiņa, tas rada ekskluzīvas iespējas cita atkritumu apsaimniekošanas posma tirgus dalībniekiem – pārstrādātājiem – saņemt pasūtījumus, tādējādi tiek mazināta pārējo atbilstošā atkritumu apsaimniekošanas posma tirgus dalībnieku, t.i., pārstrādātāja, iespēja konkurēt vai ienākt tirgū. Ja vien nav īpaši objektīvi apstākļi,

laukumu operatoriem un atkritumu pārstrādātājiem vajadzētu būt iespējai izvēlēties viņu kvalitātes prasībām atbilstošu ekonomiski izdevīgāko sadarbības partneri.

Prasība slēgt līgumu par visiem viena operatora laukumiem.

- 23 Atsevišķi laukumu operatori, kuri darbību veic vairākos laukumos (vienā vai vairākos atkritumu apsaimniekošanas reģionos), izvirza prasību IA slēgt līgumu par sadarbību visos laukumos, kurus apsaimnieko konkrētais operators, kaut arī normatīvais regulējums to nenosaka. KP skatījumā šādas laukumu operatoru rīcības iespējamie iemesli ir: vēlme, izmantojot savu varu (jo šie ir kā neizbēgami sadarbības partneri IA, lai izpildītu MK noteikumu Nr.1293 prasības) gūt lielākus ienākumus no maksas par infrastruktūras izmantošanu; nespēja/nevēlēšanās veikt uzskaiti par savākto un pārstrādei nodoto atkritumu apjomu katrā laukumā.
- 24 Kā tika norādīts šīs vēstules punktos 9.-15., pastāv varbūtība, ka faktiskā izlietotā iepakojuma savākšana konkrētā IA līguma ietvaros nenotiek visos laukuma operatora apsaimniekotajos laukumos. Turklāt, normatīvais regulējums nosaka minimālo prasību – sadarbību ar trīs laukumiem vienā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, tad laukumu operatoru prasība slēgt līgumus par vairāk kā 3 laukumiem uzskatāma par nepamatotu un rada papildu šķēršļus IA, apgrūtinā iesaistīties un veikt darbību šajā tirgū, tādējādi samazinot IA konkurenci.

Apgrūtināta laukumu atrašanās vietu noteikšana.

- 25 Informāciju par laukumu atrašanās vietām un to operatoriem būtu vēlams apkopot un darīt publiski pieejamu vizuāli viegli uztveramā formā (piemēram, uz Latvijas kartes), kā tirgus dalībniekiem un atkritumu radītājiem, tā arī sabiedrībai kopumā. Tas ļautu atkritumu radītājiem, kas vēlas paši nogādāt mājāsaimniecībā dalīti vāktos atkritumus laukumā, izvēlēties tuvāko šķiroto atkritumu laukumu. Savukārt tirgus dalībniekiem būtu iespēja vieglāk identificēt katrā atkritumu apsaimniekošanas reģionā esošos laukumus, lai izvēlētos iespējamus sadarbības partnerus. Esošajā situācijā IA, kas vēlas uzsākt darbību tirgū, ir jāvēršas pašvaldībā vai kādā no atbildīgajām valsts iestādēm, lai noskaidrotu pastāvošos šķiroto atkritumu laukumus un to operatorus.

Ja noslēdzot pētījumu vai vērtējot iespējamus tirgus dalībnieku iesniegumus, tiks identificētas citas, šajā vēstulē nenorādītās problēmas saistībā ar izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, tad informēsim par tām VARAM. KP arī turpmāk aktīvi piedalīsies un sekos atkritumu apsaimniekošanas tirgus aktuālajiem jautājumiem un izmaiņām normatīvajos aktos. Lūdzam informēt KP pārstāvjus, ja tiks veiktas kādas aktivitātes šajā vēstulē norādīto problēmu risināšanai.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama